

2410 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van Wet houdende bepalingen met betrekking tot de verbranding, de balseming en de schouwing van lijken.

De toelichtende memorie, die het Wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Soestdijk, 17 Januari 1952.

JULIANA.

2410 2

ONTWERP VAN WET

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is bepalingen vast te stellen met betrekking tot de verbranding, de balseming en de schouwing van lijken;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

In de wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* no. 65) tot vaststelling van bepalingen betrekkelijk het begraven van lijken, de begraafplaatsen en de begrafenisrechten, gelijk deze bij latere wetten is gewijzigd, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. In het opschrift van § 1 wordt in plaats van „begraven” gelezen: „bezorgen”.

B. Artikel 1 wordt gelezen als volgt:

„Artikel 1

Het lijk van een overleden persoon of doodgeboren kind wordt in een gesloten kist begraven op een begraafplaats, overeenkomstig deze wet aangelegd of volgens de overgangsbepalingen dezer wet toegelaten. Het kan worden verbrand in een crematorium, overeenkomstig deze wet opgericht of volgens de overgangsbepalingen dezer wet toegelaten, doch slechts in de volgende gevallen:

a. indien de overledene bij uiterste wil of bij een akte, als omschreven is in artikel 982 van het Burgerlijk Wetboek, de wens te kennen heeft gegeven, dat zijn lijk verbrand worde;

b. indien van een overledene, wegens jeugdige leeftijd onbekwaam om bij uiterste wil te beschikken, de ouders, zo hij onder hun macht stond, of de voogd schriftelijk de wens te kennen geven, dat zijn lijk verbrand worde, tenzij de verbranding niet zou stroken met de geest, waarin de ouders of de voogd hem gedurende het laatstverlopen jaar hebben laten opvoeden;

c. indien de echtelieden, de overlevende der echtelieden of de ongehuwde vrouw, uit wie een kind dood geboren is, schriftelijk de wens te kennen geven, dat het lijk verbrand worde.

Zo de niet gescheiden echtgenoot, of, bij ontstentenis of niet aanwezigheid van echtgenoot, de naaste ter plaatse van het sterfgeval aanwezige meerderjarige bloed- of aanverwanten tot de derde graad ingesloten en, ook deze niet tegenwoordig zijnde, de aanwezige meerderjarige erfgenamen of degenen die anderszins het lijk te bezorgen hebben, verlangen of vergunnen, dat het voor ontleding be-

stemd worde, of zo de overledene bij uiterste wil of bij een akte, als omschreven is in artikel 982 van het Burgerlijk Wetboek, zijn lijk voor ontleding heeft bestemd, kan met verlof van de burgemeester die bestemming aan het lijk worden gegeven.

Bij weigering van dit verlof staat binnen 24 uren beroep open op Onze Commissaris in de provincie, die daarop onmiddellijk beschikt.

Voor lijkopening of gedeeltelijke ontleding, door of onder toezicht van een geneeskundige, waardoor de begraving of verbranding binnen de na te melden termijn niet wordt verhinderd, is het verlof des burgemeesters niet nodig. Voor onderzoek van lijken op rechterlijk gezag wordt noch dat verlof, noch de toestemming der personen, in het tweede lid van dit artikel genoemd, vereist.”

C. In artikel 3 wordt na „alsmede” ingevoegd: „de voorwaarden”.

D. Na artikel 3 wordt ingevoegd een artikel, luidende als volgt:

„Artikel 3a

Behalve in de gevallen, genoemd in artikel 1, tweede lid, en artikel 3, is het verboden lijken te balsemen of er andere conserverende behandelingen op toe te passen. Van dit verbod kan in uitzonderlijke gevallen dispensatie worden verleend door Onze Ministers van Justitie en van Sociale Zaken en Volksgezondheid gezamenlijk, onder voorwaarde dat een daarbij aangewezen geneeskundige de balseming of behandeling zal verrichten.”

E. De artikelen 4 en 5 worden gelezen als volgt:

„Artikel 4

Geen begraving of verbranding geschiedt zonder schriftelijk verlof van de ambtenaar van de burgerlijke stand.

In het verlof, hetwelk kosteloos wordt afgegeven, wordt de plaats van begraving of verbranding vermeld.

Verlof tot begraving mag niet worden verleend, zolang niet is overgelegd een verklaring van overlijden, afgegeven door de behandelende geneeskundige of de gemeentelijke lijkschouwer, dan wel een verklaring van geen bezwaar tegen begraving, afgegeven door de officier van justitie.

Verlof tot verbranding mag niet worden verleend, zolang niet is overgelegd een verklaring van overlijden, afgegeven door de gemeentelijke lijkschouwer, dan wel een verklaring van geen bezwaar tegen verbranding, afgegeven door de officier van justitie. Ook moet het ingevolge artikel 1, eerste lid, tweede volzin, vereiste stuk, dan wel een authentiek afschrift of uittreksel worden overgelegd. Van een uiterste wil behoeft een authentiek afschrift of uittreksel slechts vermeld te worden.

Voor de toepassing van dit artikel worden als bevoegde officier van justitie en als bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand aangemerkt die van de plaats, waar betreffende de overledene of doodgeborene ingevolge aangifte een akte in het register van overlijden is ingeschreven. De overgelegde stukken worden aan deze akte gehecht.

Bij gebreke van akte zijn bevoegd de officier van justitie en de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats van begraving of verbranding. De overgelegde stukken worden door laatstgenoemde ambtenaar bewaard.

Van een verlof tot begraving of tot verbranding van een lijk op een andere plaats, dan de in het vijfde lid bedoelde gemeente of derzelve algemene begraafplaats, geeft de ambtenaar van de burgerlijke stand onmiddellijk kennis aan de burgemeester der gemeente, waarbinnen de begraving of verbranding zal geschieden.

Artikel 5

Wanneer tekenen of aanduidingen van een niet-natuurlijke dood aanwezig zijn of wanneer in verband met andere omstandigheden een niet-natuurlijke dood niet uitgesloten geacht kan worden, mag opening of ontleding van het lijk niet plaats vinden, of, indien reeds aangevangen, niet worden voortgezet dan met toestemming van de officier van justitie. In die gevallen mag het lijk niet worden vervoerd dan met verlof van de officier van justitie of een zijner hulpofficieren.

Indien de officier van justitie zulk een geval aanwezig acht, kan hij uitstel van de begraving of van de verbranding van het lijk gelasten, of de verbranding verbieden. Zolang een zodanige maatregel van kracht is, wordt het lijk niet begraven of verbrand, onderscheidenlijk niet verbrand, en geeft de ambtenaar van de burgerlijke stand daartoe geen verlof.

Gedurende een gerechtelijk vooronderzoek komen de bevoegdheden, die dit artikel aan de officier van justitie toekent, mede toe aan de rechter-commissaris.”

F. Na artikel 5 wordt ingevoegd een artikel 5a, luidende als volgt:

„Artikel 5a

De president van de arrondissements-rechtbank, recht doende in kort geding, verbiedt de verbranding van het lijk van een overledene, als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder *b.*, wanneer de verbranding niet zou stroken met de geest, waarin de ouders of de voogd, die de wens tot verbranding te kennen geven, het kind gedurende het laatstverlopen jaar hebben laten opvoeden. Het vonnis wordt uitgesproken op vordering van een of meer opvoeders van het kind, na dagvaarding van de voornoemde ouders of voogd. Het is aan geen rechtsmiddel onderworpen.

Het is verboden het lijk te verbranden of daartoe het in artikel 4 bedoelde verlof te verlenen in strijd met het vonnis of hangende het geding.”

G. In artikel 6, eerste lid, wordt in plaats van „begraving” gelezen: „begraving of verbranding”.

H. Het tweede en het derde lid van artikel 6 worden gelezen als volgt:

„Na een geneeskundige te hebben gehoord kan de burgemeester voor de begraving of verbranding van een bepaald lijk een andere termijn stellen dan in het eerste lid is genoemd.

Begraving of verbranding binnen 36 uur na het overlijden staat hij echter niet toe dan in overleg met de officier van justitie.”

I. In artikel 8, eerste en tweede lid, wordt in plaats van „de begraafplaats” gelezen: „de begraafplaats of het crematorium”.

J. In artikel 8, tweede lid, wordt in plaats van „begraven” gelezen: „bezorgd”.

K. Artikel 9 wordt gelezen als volgt:

„Artikel 9

Ingeval noch door de nabestaanden of betrekkingen, noch door instellingen van weldadigheid maatregelen worden genomen tot lijk-schouwing of lijkbezorging overeenkomstig de wet, waarschuwen de personen, die het lijk onder zich hebben, de burgemeester en wel uiterlijk op de derde dag na het overlijden.

Indien blijkt, dat door niemand wordt voorzien in lijkschouwing en lijkbezorging overeenkomstig de wet, draagt de burgemeester daarvoor zorg.”

L. In artikel 10 wordt in plaats van „begraving” gelezen: „bezorging”.

M. Artikel 16 wordt gelezen als volgt:

„Artikel 16

Geen begraafplaats wordt aangelegd dan op de afstand van ten minste 50 m van elke bebouwde kom ener gemeente. Geschillen over de toepassing worden beslist door Gedeputeerde Staten.

Ten behoeve van uitbreiding van een bestaande begraafplaats kunnen Gedeputeerde Staten in bijzondere gevallen, de pharmaceutische inspecteur van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid gehoord, afwijking toestaan van het bepaalde in het eerste lid. De belanghebbenden bij de percelen, welke na de uitbreiding geheel of gedeeltelijk binnen de afstand van 50 m van de begraafplaats zullen liggen, worden door doeltreffende aankondiging in de gelegenheid gesteld bezwaren tegen de afwijking in te brengen. Gedeputeerde Staten kunnen bij het verlenen van de toestemming voorwaarden stellen ter voorkoming van verontreiniging van bodem, water en lucht.

Geen begraafplaats wordt aangelegd of uitgebreid binnen de afstand van 2500 m van enige inrichting tot waterwinning van een waterleidingbedrijf. Gedeputeerde Staten kunnen, de pharmaceutische inspecteur van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid gehoord, afwijking van dit verbod toestaan, indien van de aanleg of uitbreiding van de begraafplaats geen gevaar voor de drinkwatervoorziening is te duchten.

Binnen de afstand van ten minste 50 m van de begraafplaats worden geen gebouwen opgericht of werken tot winning van grondwater aangelegd, dan na bekomen verlof van Gedeputeerde Staten, de pharmaceutische inspecteur van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid gehoord.

In dit verbod zijn niet begrepen lijkenhuizen, doodgraverswoningen en bedehuizen of kapellen, met pastorieën of kosterhuizen, ten dienste der begraafplaats te stichten.

De toegang of ingang van een graf of grafkelder mag echter niet in een kerk of ander gesloten gebouw zijn.

Van de besluiten van Gedeputeerde Staten, krachtens dit artikel genomen, is binnen een maand beroep bij Ons toegelaten.”

N. In artikel 25, tweede lid, wordt in plaats van „artikel 16, 3e lid” gelezen: „het vierde lid van artikel 16”.

O. Na § 2 worden ingevoegd twee paragrafen, luidende als volgt:

„§ 2a. Van de crematoria

Artikel 29a

Een crematorium kan slechts worden opgericht in de gemeente en op de plaats, waar zulks is toegestaan bij een door Ons aan de oprichter verleend verlof.

Artikel 29b

Een verzoek om verlof wordt schriftelijk ingediend bij burgemeester en wethouders. Deze brengen het verzoek ter openbare kennis. Tegen verlening van het gevraagde verlof kunnen binnen een maand na deze openbaarmaking schriftelijk bij hen bezwaren worden ingebracht.

Na afloop van deze termijn doen burgemeester en wethouders het verzoekschrift en de bezwaarschriften, vergezeld van een advies van de raad der gemeente, toekomen aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken. Onze Minister wint het advies in van de Gedeputeerde Staten van de provincie, binnen welke het crematorium zal worden opgericht, en van aangrenzende provinciën, uit welke bezwaren zijn ingekomen.

Wij beslissen, de Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord. De afdeling brengt haar advies uit met overeenkomstige toepassing van de wet van 21 December 1861 (*Staatsblad* no. 129), houdende regeling der samenstelling en bevoegdheid van de Raad van State, gelijk deze bij latere wetten is gewijzigd.

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen Wij nadere regelen stellen ter uitvoering van dit artikel.

Artikel 29c

Het verlof wordt slechts verleend aan verenigingen, die rechtspersoon zijn ingevolge de wet van 22 April 1855 (*Staatsblad* no. 32) tot regeling en beperking der uitoefening van het recht van vereniging en vergadering, gelijk deze bij latere wetten is gewijzigd, en welke statuten bepalen, dat zij ten doel hebben lijkverbranding zonder oogmerk van winst.

Het verlof wordt aan een zodanige vereniging alleen geweigerd, indien blijkt, dat in de gemeente van oprichting en haar naaste omgeving daartegen overheersende bezwaren bestaan, ontleend aan opvattingen omtrent de godsdienst.

Artikel 29d

Ter tegemoetkoming aan bezwaren, ontleend aan opvattingen omtrent de godsdienst, kunnen Wij bij het verlof eisen stellen omtrent de inrichting van het crematorium, alsmede omtrent hetgeen in het crematorium en op zijn erf in acht moet worden genomen.

Artikel 29e

Crematoria mogen slechts worden instandgehouden of gebruikt door verenigingen, die rechtspersoon zijn ingevolge de wet van 22 April 1855 (*Staatsblad* no. 32) tot regeling en beperking der uitoefening van het recht van vereniging en vergadering, gelijk deze bij latere wetten is gewijzigd, en welke statuten bepalen, dat zij ten doel hebben lijkverbranding zonder oogmerk van winst.

Artikel 29f

In het belang der openbare orde en der opsporing van strafbare feiten kunnen Wij bij algemene maatregel van bestuur voorschriften geven omtrent de inrichting van crematoria, omtrent hetgeen in de crematoria en op hun erven in acht moet worden genomen en omtrent de bestemming van de as.

Artikel 29g

Publiekrechtelijke lichamen mogen niet deelnemen of op enigerlei wijze steun verlenen aan een vereniging, die een crematorium opgericht, in stand houdt of gebruikt.

§ 2b. Van de lijkschouwing

Artikel 29h

Elke gemeente verschaft aan de belanghebbenden gelegenheid tot het doen schouwen van lijken door gemeentelijke lijkschouwers. Zij kan deswege gelden heffen, als bedoeld aan het slot van artikel 275, eerste lid, der gemeentewet.

Bepalingen met betrekking tot de verbranding, de balseming en de schouwing van lijken

De gemeentelijke lijkschouwers moeten de hoedanigheid van arts bezitten. Zij leggen in handen van de burgemeester de eed of belofte af, eerlijk en nauwgezet de plichten te zullen vervullen, welke de wetten en verordeningen aan het ambt van gemeentelijke lijkschouwer verbinden.

Artikel 29i

Lijkschouwing, gevolgd door afgifte van een verklaring van overlijden, geschiedt slechts door de behandelende geneeskundige, dan wel door een gemeentelijke lijkschouwer, die aan de overledene of aan de moeder van het doodgeboren kind gedurende de laatste drie jaren geen genees-, heel- of verloskundige raad of bijstand heeft verleend.

Een verklaring van overlijden mag slechts worden afgegeven na persoonlijke schouwing van het lijk en op grond van de overtuiging, dat de dood is ingetreden ten gevolge van een natuurlijke oorzaak.

Artikel 29j

Het model van de verklaring van overlijden, afgegeven door de behandelende geneeskundige, luidt als volgt:

De ondergetekende ..... arts te .....
 verklaart te zijn de behandelende geneeskundige van .....
 (naam en voornamen voluit), geboren op ..... te .....
 wonende te ..... overleden op .....
 verklaart het lijk persoonlijk te hebben geschouwd;
 verklaart er van overtuigd te zijn, dat de dood ten gevolge van een natuurlijke oorzaak is ingetreden.
 (datum) ..... (ondertekening) .....

Artikel 29k

Het model van de verklaring van overlijden, afgegeven door een gemeentelijke lijkschouwer, luidt als volgt:

De ondergetekende ..... lijkschouwer der gemeente .....
 verklaart gedurende de laatste drie jaren geen genees-, heel- of verloskundige raad of bijstand te hebben verleend aan .....
 (naam en voornamen voluit), geboren op ..... te .....
 wonende te ..... overleden op .....
 verklaart het lijk persoonlijk te hebben geschouwd;
 verklaart er van overtuigd te zijn, dat de dood ten gevolge van een natuurlijke oorzaak is ingetreden.
 (datum) ..... (ondertekening) .....

Artikel 29l

In de verklaring van overlijden betreffende een doodgeboren kind wordt in plaats van het woord „overleden” gelezen: „uit wie een levenloze zoon (dochter) is geboren”.

Artikel 29m

De gemeentelijke lijkschouwer brengt van iedere schouwing onverwijld en naar waarheid een schriftelijk verslag uit aan de officier van justitie door invulling van een door Ons vastgesteld formulier.

Indien hij meent niet tot afgifte van een verklaring van overlijden te kunnen overgaan, waarschuwt hij bovendien onverwijld de ambtenaar van de burgerlijke stand.”

P. Artikel 36 wordt gelezen als volgt:

„Artikel 36

Voor zover het Rijk of enige instelling van weldadigheid er niet in voorziet, worden de lijken van onvermogens bezorgd op kosten van de gemeente.”

Q. In artikel 37, eerste lid, wordt in plaats van „begraven” gelezen: „bezorgen”.

R. Artikel 37, tweede lid, eerste volzin, wordt gelezen als volgt:

„De kosten, verbonden aan de bezorging van lijken, die op een andere plaats binnen een gemeente verlaten liggen, of die noch door nabestaanden, erfgenamen of executeurs-testamentair, noch door instellingen van weldadigheid worden bezorgd, komen ten laste der gemeente.”

S. In artikel 38, eerste lid, wordt in plaats van „de begraafplaats” gelezen: „de begraafplaats of het crematorium”.

T. § 4 wordt gelezen als volgt:

„§ 4. Strafbepalingen

Artikel 41

Met hechtenis van ten hoogste een jaar of geldboete van ten hoogste duizend gulden wordt gestraft:

1°. het bezorgen, vernietigen, wegmaken, balsemen of conserverend behandelen van een lijk op een wijze, niet voorzien bij of krachtens een der artikelen 1—3a, of zonder dat voldaan is aan de bij of krachtens die artikelen gestelde eisen en voorwaarden;

2°. overtreding van artikel 4, eerste, tweede, derde of vierde lid, of van artikel 5;

3°. overtreding van artikel 5a, tweede lid;

4°. het begraven of verbranden van een lijk vóór de aanvang van de daarvoor bij of krachtens artikel 6 gestelde termijn;

5°. overtreding van artikel 9, eerste lid;

6°. het verhinderen of belemmeren der lijkschouwing of de poging daartoe, alsmede de weigering tot afgifte van een lijk in artikel 10 bedoeld;

7°. overtreding van artikel 16, vierde lid; bij het vonnis wordt de opruiming van de gebouwen en werken tot winning van grondwater, in strijd met het verbod gemaakt, ten koste des overtreders gelast;

8°. het begraven op bijzondere begraafplaatsen, in strijd met artikel 22;

9°. het roeren van een of meer graven, in strijd met artikel 23;

10°. het begraven op een gesloten begraafplaats;

11°. het gebruik maken van zodanige begraafplaats, in strijd met artikel 25;

12°. het niet voldoen aan een eis, gesteld ingevolge artikel 29d;

13°. overtreding van artikel 29e;

14°. overtreding van artikel 29i;

15°. overtreding van artikel 29m;

16°. overtreding van het bepaalde krachtens een der artikelen 3, 11 en 29f, voor zover uitdrukkelijk als strafbaar feit in de zin van het onderhavige artikel aangeduid;

17°. het verrichten van lijkopening of ontleding van een lijk door iemand, die geen geneeskundige is of buiten toezicht van een geneeskundige.

Artikel 42

De schuldige kan worden ontzet uit het recht, bestuurder te zijn van een vereniging, die een crematorium opricht, instandhoudt of gebruikt, of werkzaam te zijn aan een crematorium.

Artikel 43

Indien een feit wordt begaan door of vanwege een rechtspersoon, wordt de strafvervolgung ingesteld en de straf uitgesproken tegen hem, die tot het feit opdracht heeft gegeven of die de feitelijke leiding had bij het verboden handelen of nalaten.

Artikel 44

De bij deze wet strafbaar gestelde feiten zijn overtredingen.”

U. Het opschrift boven artikel 45 wordt gelezen als volgt:

„§ 5. Overgangsbepalingen”

V. In artikel 48, eerste lid, wordt in plaats van „artikel 16, 3e lid” gelezen: „het vierde lid van artikel 16”.

W. Na artikel 48 wordt ingevoegd een artikel, luidende als volgt:

„Artikel 48a

Het bij de invoering van § 2a reeds bestaande crematorium te Velsen wordt geacht met Ons verlof te zijn opgericht.”

X. Artikel 51 wordt vervangen door een paragraaf, luidende als volgt:

„§ 6. Slotbepalingen

Artikel 51

Deze wet is niet van toepassing op het stoffelijk overschot van leden van het Koninklijk Huis.

Artikel 52

Deze wet kan worden aangehaald als „Wet op de lijkbezorging.”

Artikel II

De Wet op de lijkbezorging wordt als bijlage dezer wet in het *Staatsblad* afgedrukt, met nummering van de leden der meerledige artikelen en met inachtneming van de spelling, gevolgd in van de Regering uitgaande stukken.

Artikel III

Het Koninklijk besluit van 15 Juli 1818 (*Staatsblad* no. 30), houdende verordeningen betreffende het doen van gerechtelijke schouwingen, wordt ingetrokken.

Artikel IV

Artikel 5 van de wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* no. 60), regelende de uitoefening der geneeskunst, gelijk deze bij latere wetten is gewijzigd, wordt gelezen als volgt:

„Artikel 5

De geneeskundigen geven verklaringen van overlijden af met inachtneming van de artikelen 29i, 29j en 29l der Wet op de lijkbezorging.”

Artikel V

Aan het slot van artikel 3, eerste lid, der Veiligheidswet 1934 wordt de punt vervangen door een kommapunt en wordt toegevoegd een alinea, luidende als volgt:

„i. crematoria.”

Artikel VI

In het Burgerlijk Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. Artikel 56 vervalt.

B. In artikel 982 wordt in plaats van „begrafenis” gelezen: „lijkbezorging”.

C. In artikel 1195, onder 2°, wordt in plaats van „begrafenskosten” gelezen: „kosten van lijkbezorging”.

Artikel VII

In artikel 416 van het Wetboek van Koophandel wordt in plaats van „wordt het lijk begraven of overboord gezet” gelezen: „geschiedt de lijkbezorging”.

Artikel VIII

In het Wetboek van Strafrecht worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. In de artikelen 145 en 146 wordt in plaats van „begrafenisplechtigheid” gelezen: „lijklechtigheid”.

B. In artikel 148 wordt in plaats van „begraafplaats” gelezen: „begraafplaats of crematorium”.

C. Artikel 151 wordt gelezen als volgt:

„Artikel 151

Hij die een lijk begraaft, verbrandt, vernietigt, verbergt, wegvoert of wegmaakt, met het oogmerk om het feit of de oorzaak van het overlijden, dan wel van het dood ter wereld komen te verhelen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaar of geldboete van ten hoogste twee duizend gulden.”

D. In de artikelen 228, eerste lid, en 229, eerste lid, wordt in plaats van „nopens” gelezen: „nopens een oorzaak van overlijden, dan wel nopens”.

Artikel IX

Artikel 8 van het Wetboek van Militair Strafrecht wordt gelezen als volgt:

„Artikel 8

De bezorging van het lijk van de ter dood gebrachte geschiedt op eenvoudige wijze en zonder militaire plechtigheid.

Ingeval nabestaanden of betrekkingen van de ter dood gebrachte verlangen in de lijkbezorging te voorzien of enig kerk- of ander bestuur aanneemt daarvoor te zorgen, kan het lijk tot dat einde door de ter plaatse aanwezige bevelvoerende officier aan die nabestaanden of betrekkingen of aan bedoeld bestuur worden afgegeven, onder de nodige voorzorgen, dat de lijkbezorging op eenvoudige wijze plaats hebbe.”

Artikel X

In artikel 50 van de wet van 13 Mei 1859 (*Staatsblad* no. 36) op het recht van successie en van overgang, gelijk deze bij latere wetten is gewijzigd, wordt onder het hoofd „Lasten” tweemaal in plaats van „begrafenskosten” gelezen: „kosten van lijkbezorging”.

Artikel XI

In artikel 23, tweede lid, van de wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* no. 138), houdende bepalingen betreffende de inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk, en de transporten en leverantiën voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk gevorderd, gelijk deze bij latere wetten is gewijzigd, wordt in plaats van „begrafenis” gelezen: „lijkbezorging”.

Artikel XII

Artikel 30 van de wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* no. 128), houdende bepalingen ter uitvoering van artikel 187 der Grondwet, gelijk deze bij latere wetten is gewijzigd, wordt gelezen als volgt:

„Artikel 30

Het militair gezag is bevoegd, in geval van noodzakelijkheid, omtrent het bezorgen van lijken voorschriften te geven in afwijking van de Wet op de lijkbezorging en van de artikelen 12 en 13 der Besmettelijke Ziektenwet (*Staatsblad* 1928, no. 265).”

Artikel XIII

In de wet van 9 Juli 1906 (*Staatsblad* no. 180), tot wijziging der bepalingen, betreffende het begraven van lijken van militairen beneden de rang van officier voor rekening van de Staat, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. In artikel 1 wordt in plaats van „het begraven van lijken” gelezen: „lijkbezorging”.

B. In artikel 2, eerste, tweede en derde lid, wordt in plaats van „begrafenis” gelezen: „lijkbezorging”.

C. In artikel 2, derde lid, wordt in plaats van „begrafenskosten” gelezen: „kosten”.

D. In artikel 2, derde lid, wordt in plaats van „het begraven” gelezen: „de lijkbezorging”.

Artikel XIV

In artikel 12, eerste lid, der Ouderdomswet 1919 wordt in plaats van „begrafenis” gelezen: „lijkbezorging”.

Artikel XV

In artikel 2, twaalfde lid, der Zeeongevallenwet 1919 wordt tweemaal in plaats van „begrafenis” gelezen: „lijkbezorging”.

Artikel XVI

In de Ongevallenwet 1921 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. In artikel 19, eerste lid, onder 1°, wordt eenmaal in plaats van „begrafenskosten” en driemaal in plaats van „begrafenis” gelezen: „lijkbezorging”.

B. In artikel 76, tweede lid, wordt in plaats van „begrafenis” gelezen: „lijkbezorging”.

Artikel XVII

In de Land- en Tuinbouwongevallenwet 1922 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. Het kantschrift bij artikel 40 wordt gelezen als volgt: „Schadeloosstelling voor lijkbezorging”.

B. In artikel 40, eerste lid, onder 1°, wordt eenmaal in plaats van „begrafenskosten” en driemaal in plaats van „begrafenis” gelezen: „lijkbezorging”.

C. In artikel 73, derde lid, eerste volzin, wordt in plaats van „begrafenis” gelezen: „lijkbezorging”.

Artikel XVIII

Deze wet treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Binnenlandse Zaken,

De Minister van Justitie,

De Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,